

Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Kraków

ul. Bracka 12

31-005 Kraków

RAPORT Z MONITORINGU PRAWA W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI SĄDU REJONOWEGO W NOWYM TARGU

Kraków, 28 września 2022 roku

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Raport został opracowany przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Kraków w ramach projektu „Wspólnie – Dostępnie – Sprawiedliwie” realizowanego przez Fundację Court Watch Polska i Fundację Polska Bez Barrier przy wsparciu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – Działanie 2.16 – Usprawnienie procesu stanowienia prawa.

Przygotowanie i opracowanie raportu (zespół monitoringowy):

Adam Bandyk

Joanna Bandyk

Justyna Majchrzak

Współpraca mentorska:

Angelika Rekowska (Fundacja Court Watch Polska)

Opracowanie narzędzi badawczych i szablonu raportu:

Bartosz Pilitowski (Fundacja Court Watch Polska)

Konsultacje w zakresie dostępności i uniwersalnego projektowania:

Małgorzata Kmiec (Fundacja Polska Bez Barrier)

Spis treści

Informacje o celach i metodologii monitoringu	4
Wyniki monitoringu dostępności	6
A. Strona internetowa sądu pod adresem: https://www.nowytarg.sr.gov.pl/	6
B. Budynek główny i otoczenie budynku przy ul. Sądowej 6	7
B.1. Otoczenie wejścia	7
B.2. Wejście do dla osób niepełnosprawnych	8
B.3. Dostęp do informacji i bezpieczeństwo	9
B.4. Dostępność toalet	12
B.5. Schody przy wejściu głównym	14
B.6. Windy	15
B.7. Korytarze	17
C. Budynek i otoczenie budynku przy ul. Sądowej 7 (Wydział Karny)	19
C.1. Otoczenie wejścia	19
C.2. Wejście z tyłu budynku, patrząc od strony parkingu	21
C.3. Dostęp do informacji i bezpieczeństwo	24
C.4. Dostępność toalet	26
C.5. Schody	28
C.6. Windy	29
C.7. Korytarze	31

Informacje o celach i metodologii monitoringu

Celem głównym monitoringu jest zwiększenie dostępności Sądu Rejonowego w Nowym Targu dla osób ze specjalnymi potrzebami. Cel ten zespół monitoringowy chce osiągnąć przez zbadanie dostępności Sądu Rejonowego w Nowym Targu, przedstawienie kierownictwu sądu raportu z badania wraz z rekomendacjami oraz weryfikację wykorzystania rekomendacji w ciągu roku po publikacji raportu.

Osoby ze specjalnymi potrzebami to osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Osobami ze szczególnymi potrzebami są więc nie tylko osoby z niepełnosprawnością (zarówno trwałą, jak i czasową), ale także wszyscy, którzy mają naruszoną sprawność organizmu lub zmysłów, osoby mające pod opieką małe dziecko, osoby niskorosłe, czy seniorzy.

Obowiązek zapewnienia przez sądy dostępności swoich budynków, usług i informacji dla osób ze specjalnymi potrzebami wynika z treści przepisów zawartych m.in. w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku 13 grudnia 2006 r.
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2019 poz. 848; 2022 poz. 1002)
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696 i poz. 2473; 2022 poz. 975)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 poz. 1065 z późn. zm.).

Badania objęły trzy obszary dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami:

1. obszar dostosowania formy informacji (dostępność informacyjno-komunikacyjna),
2. obszar dostosowania strony internetowej (dostępność cyfrowa),
3. dostosowanie ogólnodostępnych części budynków sądu i przestrzeni wokół nich (dostępność architektoniczna).

Do przeprowadzenia badania wykorzystano następujące metody badawcze:

- obserwacje i pomiary bezpośrednie, zwłaszcza miejsc i budynków w procedurze badania dostępności architektonicznej, jak i stron www w badaniu ich zgodności ze standardem WCAG 2.1,
- pozyskiwanie danych od personelu instytucji monitorowanej (w formie pisemnej i osobistej),
- analiza dokumentacji instytucji monitorowanej i dokumentacji dotyczącej działań instytucji, zarówno dostępnej w BIP, na stronie internetowej, jak i uzyskanej bezpośrednio od instytucji monitorowanej.

Badaniu poddano:

- A. Stronę internetową sądu pod adresem www.nowytarg.sr.gov.pl
- B. Budynek i otoczenie budynku sądu znajdującego się pod adresem ul. Sądowa 6, 34-400 Nowy Targ
- C. Budynek i otoczenie budynku sądu znajdującego się pod adresem ul. Sądowa 7, 34-400 Nowy Targ
(Wydział Karny)

Polecane materiały:

- ✓ „Jak wdrażać Ustawę o zapewnianiu dostępności?”

funduszeuropejskie.gov.pl/media/86764/ustawa_o_dostepnosci_poradnik.pdf

- ✓ „SAMORZĄD BEZ BARIER poradnik dostępności dla jednostek samorządu terytorialnego”

funduszeuropejskie.gov.pl/media/103401/poradnik.pdf

Wyniki monitoringu dostępności

Monitoring przestrzegania prawa w zakresie dostępności przez Sąd Rejonowy w Nowym Targu został przeprowadzony 11 sierpnia 2022 roku.

A. Strona internetowa sądu pod adresem: <https://www.nowytarg.sr.gov.pl/>

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Informacje są podane w prostym języku

Rekomendacje:

- A.1.1. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. O zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami należy uzupełnić nagrania zamieszczone na stronie internetowej o tłumaczenie na PJM i napisy.
- A.1.2. Wszystkie grafiki zamieszczone na stronie internetowej należy opatrzyć opisem alternatywnym (tzw. ALT) zgodnie z WGAC 2.0 (Zasada 1: Percepcja, Wytoczna 1.1 Tekst Alternatywny).
- A.1.3. Zgodnie z zapisami Ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych z dn. 4 kwietnia 2019 r dokumenty zamieszczane na stronie internetowej muszą być przystosowane do odczytu przez program czytający ekran.
Niedopuszczalne jest zamieszczanie dokumentów wyłącznie w formie skanów. Należy używać formatu pdf zawierającego tekst przeszukiwalny.

B. Budynek główny i otoczenie budynku przy ul. Sądowej 6

B.1. Otoczenie wejścia

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Granica między chodnikiem a jezdnią została oznaczona za pomocą zmiany faktury nawierzchni.
- ✓ W najbliższym sąsiedztwie wejścia wyznaczono miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnościami.
- ✓ Wejście w pobliżu którego zlokalizowano miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnościami jest dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.
- ✓ Najbliższe miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami zostało prawidłowo oznaczone za pomocą znaku pionowego.

Rekomendacje:

- B.1.1. Brak oznaczenia kolorem niebieskim (zgodnie z: Obwieszczenie Ministra Infrastruktury z dnia 9 września 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 2, pkt. 5.2.4.). Zaleca się złożenie wniosku o uzupełnienie oznaczenia.
- B.1.2. Brak oznaczenia poziomego P-24 miejsca postojowego dla osób z niepełnosprawnościami. Zaleca się złożenie wniosku o uzupełnienie oznaczenia.
- B.1.3. Miejsce postojowe ma nieprawidłowe wymiary – konieczne jest jego powiększenie do wymiarów co najmniej 3,60 x 5,00 m.
- B.1.4. Miejsce postojowe ma nieprawidłowe wymiary – konieczne jest jego powiększenie do wymiarów co najmniej 2,50 x 5,00 m.

B.2. Wejście do dla osób niepełnosprawnych

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Budynek jest oznakowany tabliczką urzędową z nazwą sądu i godłem w wyraźny i czytelny sposób.
- ✓ Na zewnątrz budynku znajdują się tabliczki zawierające informacje o wydziałach sądu.
- ✓ Dojście do budynku ma odpowiednią szerokość.

Rekomendacje:

- B.2.1. Zaleca się montaż systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku (tzw. system wayfinding).
- B.2.2. Drzwi wejściowe nie otwierają się automatycznie. W razie przebudowy strefy wejściowej rekomenduje się montaż drzwi automatycznych.
- B.2.3. Szklane drzwi wejściowe nie zostały poprawnie oznaczone kontrastowo, przez co mogą być trudne do zauważenia a w konsekwencji – niebezpieczne dla osób z niepełnosprawnością wzroku lub mających problem z koncentracją. Rekomenduje się oznaczenie przeszkleń pasami skontrastowanymi w stosunku do tła, znajdującymi się na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m, przydatnego dla osób patrzących pod nogi. Minimalna szerokość pasów powinna wynosić 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole lub motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych
- B.2.4. Drzwi wejściowe zostały wyposażone w nieodpowiednią klamkę. Rekomenduje się jej wymianę na duży, wygodny pochwyt, skontrastowany kolorystycznie w stosunku do barwy drzwi (łatwy do zauważenia przez osoby z niepełnosprawnością wzroku i mające problemy z koncentracją).

B.3. Dostęp do informacji i bezpieczeństwo

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ W budynku znajduje się Biuro Obsługi Interesanta (BOI).
- ✓ Lada BOI na odcinku przynajmniej 0,9 m jest obniżona do wysokości max. 0,8 m.
- ✓ Osoba w BOI jest widoczna zarówno dla osoby stojącej i siedzącej.
- ✓ Wokandy (listy spraw wywieszone lub wyświetlone przy salach rozpraw) są czytelne zarówno z pozycji stojącej, jak i siedzącej.
- ✓ Informacje zamieszczone na wokandach są czytelne (czcionka bezszeryfowa wielkości co najmniej 3 mm, a w przypadku wokand elektronicznych także duży kontrast, brak refleksów świetlnych) zarówno dla osób patrzących z pozycji stojącej jak i siedzącej.
- ✓ Informacje zamieszczone na wokandach elektronicznych przewijają się w tempie nie szybszym niż 10 sekund na stronę.
- ✓ Miejsce umieszczenia informacji jest tak zorientowane, aby unikać odbicia światła dziennego jak i sztucznego.
- ✓ W budynku umożliwiono zdalny dostęp do tłumacza języka migowego przez wideokonferencję.
- ✓ Pracownicy instytucji umieją zainicjować usługę zdalnego tłumaczenia (np. odnaleźć i włączyć program na komputerze).
- ✓ Istnieje czytelna informacja wizualna o drogach ewakuacji w postaci piktogramów i strzałek kierunkowych.
- ✓ W budynku znajduje się dźwiękowy system powiadamiania alarmowego.
- ✓ Budynek wyposażono w urządzenia ewakuacyjne do transportu OzN, kobiet w ciąży, osób starszych (wózki, krzesła, maty, materace).

Rekomendacje:

- B.3.1. BOl jest zlokalizowane w zbyt dużej odległości od wejścia, zaleca się przeniesienie (odległość od wejścia do 50m). W przypadku braku możliwości przeniesienia należy czytelnie oznaczyć drogę do BOl.
- B.3.2. Recepcja nie została wyróżniona przez elementy architektury / kontrast kolorystyczny, przez co może być trudna do odnalezienia, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością wzroku (słabowidzących). Wymagane jest zapewnienie kontrastów kolorystycznych, pozwalających na wyodrębnienie jej z tła lub zastosowanie innych rozwiązań architektonicznych.
- B.3.3. Dojście do punktu informacji nie zostało oznaczone fakturowo. W miarę możliwości (wymiana posadzki) zaleca się uzupełnienie oznaczeń zgodnie z systemem FON (ang. TWSIs – Tactile Walking Surface Indicators na podstawie normy ISO 21542:2011).
- B.3.4. Punkt informacyjny nie został wyposażony w pętlę indukcyjną. Rekomenduje się montaż pętli i prawidłowe oznaczenie jej znakiem graficznym.
- B.3.5. W budynku brak czytelnych oznaczeń pięter. Należy uzupełnić oznaczenia, pamiętając o odpowiednim skontrastowaniu ich w stosunku do ściany i umieszczeniu w miejscu widocznym zarówno z klatki schodowej jak i z windy.
- B.3.6. Informacje są nieczytelne dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Zaleca się stosowanie czcionki bezszeryfowej o wielkości co najmniej 3mm (małe litery), dodatkowo dużo kontrastu liter w stosunku do tła i materiałów nie powodujących odbijania światła.
- B.3.7. W budynku nie zastosowano piktogramów z podstawowymi funkcjami i wskazaniem drogi do najważniejszych pomieszczeń. Zaleca się umieszczenie w holach przynajmniej piktogramów kierujących do WC i Informacji, ale nie więcej niż 5 piktogramów na raz łącznie ze strzałką kierunkową.

- B.3.8. Tablice informacyjne i piktogramy nie są wystarczająco skontrastowane w stosunku do tła. Zaleca się wymianę tablic lub piktogramów, albo zmianę koloru ścian tak aby zachować kontrast o wartości co najmniej LRV=60.
- B.3.9. Tablice informacyjne zostały zamontowane w sposób stwarzający zagrożenie z uwagi na ich duże odstawanie od ściany. Rekomenduje się wymianę tablic na egzemplarze nie odstające od ściany na więcej niż 10 cm.
- B.3.10. Instytucja nie oferuje bezpośredniego dostępu do tłumacza Polskiego Języka Migowego. Zaleca się przeszkolenie kilku pracowników z podstaw PJM.
- B.3.11. Miejsce gdzie dostępny jest tłumacz na język migowy nie zostało poprawnie oznaczone - należy uzupełnić oznaczenia.
- B.3.12. Miejsce gdzie dostępny jest wideo-tłumacz nie zostało poprawnie oznaczone - należy uzupełnić oznaczenia.
- B.3.13. Warunki techniczne dla zdalnego tłumaczenia na język migowy nie były odpowiednie. Sprzęt powinien być skonfigurowany, łącze internetowe zapewniać płynność obrazu, kamera przekazywać obraz wystarczającej jakości.
- B.3.14. W budynku nie ma sal rozpraw wyposażonych w pętle induktofoniczną - zaleca się wyposażenie chociaż jednej sali w takie urządzenie.
- B.3.15. W budynku brak oznaczeń dróg ewakuacyjnych w języku Braille'a - zaleca się ich uzupełnienie.
- B.3.16. W budynku brak świetlnego systemu powiadamiania alarmowego - zaleca się jego uzupełnienie.

B.4. Dostępność toalet

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Toaleta dla osób z niepełnosprawnościami została oznaczona za pomocą odpowiedniego piktogramu.
- ✓ Toaleta wyposażona jest w pochwyty po obu stronach toalety

Rekomendacje:

- B.4.1. Na wszystkich piętrach toalety znajdują się w „odnodze” głównego korytarza. Z korytarza nie widać gdzie się znajdują. Należy czytelnie oznaczyć trasę dojścia do toalet.
- B.4.2. Część podajników znajduje się zbyt wysoko. Konieczne jest obniżenie wysokości montażu podajników / włączników i umieszczenie ich na wysokości w przedziale 0,80-1,10 m.
- B.4.3. W toalecie brak wystarczającej powierzchni manewrowej (co najmniej 1,50 x 1,50 m), co może utrudniać a nawet uniemożliwiać skorzystanie z niej użytkownikom wózków.
- B.4.4. W toalecie nie zapewniono możliwości transferu bocznego na miskę ustępową, co może znacząco utrudniać przesiadanie się użytkowników wózków i korzystanie z toalety. Konieczne jest zapewnienie miejsca o powierzchni co najmniej 0,90 m x 0,90 m z jednej strony miski ustępowej)
- B.4.5. Pochwyty przy misce ustępowej nie zostały zamontowane prawidłowo. Konieczny jest ich montaż na wysokości w przedziale 0,75-0,85 m powyżej poziomu posadzki.
- B.4.6. Konieczna jest wymiana umywalki na niskosyfonową / bezsyfonową, zapewniającą swobodny podjazd wózkiem.

- B.4.7.** Konieczne jest wyposażenie umywalki w baterię automatyczną lub baterię zwykłą z przedłużonym uchwytem.
- B.4.8.** Rekomenduje się zapewnienie baterii o przedłużonej wylewce – maksymalna odległość wylewki od krawędzi umywalki nie powinna przekraczać 0,30 m.
- B.4.9.** W toalecie brak instalacji alarmowej. Koniecznie należy wyposażyć ją w prawidłowo zaprojektowaną i wykonaną instalację alarmową. Przycisk lub linka wzywania pomocy powinna znajdować się na maksymalnej wysokości 0,40 m od poziomu posadzki. Linka / przycisk powinny aktywować alarm na zewnątrz toalety oraz w pomieszczeniu obsługi (jeśli takie znajduje się w budynku). Uruchamianie urządzeń alarmowych nie może wymagać siły przekraczającej 30 N. Urządzenie służące do wzywania pomocy powinno wyróżniać się kolorystycznie z tła oraz spośród innych urządzeń, znajdujących się w toalecie. Należy również zapewnić przycisk dezaktywujący alarm – znajdujący się na wysokości w przedziale 0,80-1,10 m powyżej podłogi.

B.5. Schody przy wejściu głównym

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Szerokość biegu schodów jest odpowiednia (większa lub równa 1,2 m.).
- ✓ Schody w budynku można ominąć windą/platformą/podnośnikiem.

Rekomendacje:

- B.5.1. Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia. W przypadku trzech stopni w biegu należy oznaczyć wszystkie.
- B.5.2. Schody nie zostały oznaczone za pomocą zmiennej faktury. należy ułożyć fakturę ostrzegawczą o szerokości nie mniejszej niż 40 cm i nie większej niż 60 cm, w odległości 50 cm przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w dół oraz przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w górę.
- B.5.3. Schody nie zostały wyposażone w odpowiednie poręcze. Zalecane jest montowanie poręczy schodów na dwóch wysokościach: wymaganej dla danego typu budynku (1,10 m) oraz dodatkowej (0,75 m).

B.6. Windy

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Budynek wyposażony jest w windę.
- ✓ Odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu osobowego, a przeciwległą ścianą lub inną przegrodą jest wystarczająca.
- ✓ Winda posiada zewnętrzny panel sterujący, wysokość zewnętrznego panelu sterującego na odpowiedniej wysokości.
- ✓ Winda dysponuje sygnalizacją świetlną przyjazdu windy na piętro.
- ✓ Umieszczenie wewnętrznego panelu sterującego jest poprawne (odpowiednia wysokość i odległość od narożników kabiny).
- ✓ Panel sterujący jest wyposażony w dodatkowe oznakowania dla osób niewidomych i słabowidzących.
- ✓ W kabinie windy powyżej panelu sterującego lub nad drzwiami windy umieszczony jest wyświetlacz pokazujący numer piętra, na którym znajduje się kabina windy.
- ✓ Drzwi windy otwierają się i zamykają automatycznie.
- ✓ Drzwi windy wyposażone są w system zatrzymujący ich zamykanie jeżeli jakkolwiek przedmiot lub osoba przeszkodzi w ich zamknięciu.
- ✓ Winda ma odpowiednie wymiary.
- ✓ W kabinie znajduje się przynajmniej jedna poręcz na wysokości 0,90 m.
- ✓ Drzwi windy mają szerokość co najmniej 0,9 m.

Rekomendacje:

- B.6.1. Zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej / głosowej przyjazdu (która winda przyjechała i w którą zmierza stronę).**

- B.6.2. Zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej / głosowej, informującej o otwieraniu się drzwi.
- B.6.3. Wewnętrzny panel sterujący nie jest wyposażony w informację głosową mówiącą, na którym piętrze winda się zatrzymała i w którą stronę zmierza - zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej.
- B.6.4. Przycisk kondygnacji „zero” nie jest dodatkowo wyróżniony kolorystycznie i dotykowo. Zaleca się uzupełnienie oznaczeń.
- B.6.5. W kabinie nie zamontowano lustra. Zaleca się jego montaż - na ścianie naprzeciwko drzwi, od wysokości 0,40 m powyżej poziomu posadzki do poziomu ok. 2,00 m.

B.7. Korytarze

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Korytarze mają odpowiednią szerokość.
- ✓ W ramach jednej kondygnacji budynku brak zmian poziomów (także pojedynczych stopni) lub można je pokonać na wózku
- ✓ Meble (stoliki, krzesła, elementy wiszące itp.) nie utrudniają poruszania się po korytarzach i nie zawężają wymaganej szerokości korytarza.
- ✓ Drzwi wewnętrzne mają odpowiednie wymiary.
- ✓ Wszystkie progi są mniejsze niż 20 mm.
- ✓ Klamki można obsługiwać jedną ręką, nie wymagają mocnego ściskania i chwytania.
- ✓ Klamki są skontrastowane w stosunku do koloru drzwi.
- ✓ Oświetlenie sztuczne pomieszczeń równomiernie oświetla całą ich powierzchnię.

Rekomendacje:

- B.7.1.** Podłoga nie została wykonana z materiałów antypoślizgowych, zastosowane rozwiązania mogą powodować niebezpieczeństwo dla użytkowników. Zalecana jest wymiana materiału wykończeniowego posadzki.
- B.7.2.** Drzwi wewnętrzne nie zostały wystarczająco skontrastowane w stosunku do ściany, w której się znajdują, przez co mogą być trudne do odnalezienia, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością wzroku (słabowidzących). Wymagane jest zapewnienie kontrastów kolorystycznych, pozwalających na wyodrębnienie ich z tła: obramowanie framugi kontrastowym pasem lub zmianę koloru skrzydła drzwiowego.
- B.7.3.** Szklane drzwi wewnętrzne nie zostały w żaden sposób oznaczone kontrastowo, co może powodować niebezpieczeństwo dla osób z niepełnosprawnością wzroku

i mających problemy z koncentracją. Konieczne jest oznaczenie przeszkleń pasami kontrastowymi w stosunku do tła, znajdującymi się na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m, przydatnego dla osób patrzących pod nogi. Minimalna szerokość pasów wynosi 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole lub motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

- B.7.4. Pomieszczenia powinny być zaaranżowane w sposób bardziej przewidywalny, uporządkowany, z odpowiednio wydzielonymi kolorystycznie ciągami komunikacyjnymi.
- B.7.5. Konieczne jest usunięcie nieprzymocowanych wycieraczek / dywanów, znajdujących się w budynku lub przymocowanie ich do podłoża. Nieprzymocowane wycieraczki i dywany mogą utrudniać poruszanie się użytkownikom wózków oraz stanowić niebezpieczeństwo dla osób mających problemy w poruszaniu się i używających pomocy ortopedycznych (lasek, kul, balkoników), powodując możliwość potknięcia się i upadku.
- B.7.6. Rekomenduje się obniżenie lady stanowiska obsługi klientów do wysokości nieprzekraczającej 0,80 m na długości co najmniej 0,90 m (dla komfortu osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków). Lada BOI w sądzie spełnia jedynie kryterium obniżenia wysokości 0,80 m, nie spełnia zaś kryterium długości tego obniżenia na co najmniej 0,90 m długości lady.

C. Budynek i otoczenie budynku przy ul. Sądowej 7 (Wydział Karny)

C.1. Otoczenie wejścia

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Granica między chodnikiem a jezdnią została oznaczona za pomocą zmiany faktury nawierzchni.
- ✓ Najbliższe miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami zostało prawidłowo oznaczone za pomocą znaku pionowego.
- ✓ Najbliższe miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami zostało prawidłowo oznaczone za pomocą znaku poziomego.

Rekomendacje:

- C.1.1. W otoczeniu brak wyznaczonych miejsc parkingowych. Zaleca się złożenie wniosku o wyznaczenie miejsca parkingowego o wymiarach 3,60 x 6,00 m (w przypadku miejsc usytuowanych wzdłuż jezdni) lub 2,50 x 6,00 m (w przypadku miejsc korzystających z przylegającego ciągu pieszo-jezdnego).
- C.1.2. Miejsce postojowe zostało zlokalizowane przy wejściu do budynku, które nie jest dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. W miarę możliwości należy dostosować wejście znajdujące się najbliżej miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami lub złożyć wniosek o wyznaczenie takiego miejsca w pobliżu wejścia, które jest dostosowane.
- C.1.3. Brak oznaczenia kolorem niebieskim (zgodnie z: Obwieszczenie Ministra Infrastruktury z dnia 9 września 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 2, pkt. 5.2.4.). Zaleca się złożenie wniosku o uzupełnienie oznaczenia.

- C.1.4. Miejsce postojowe ma nieprawidłowe wymiary – konieczne jest jego powiększenie do wymiarów co najmniej 3,60 x 5,00 m.
- C.1.5. Miejsce postojowe ma nieprawidłowe wymiary – konieczne jest jego powiększenie do wymiarów co najmniej 2,50 x 5,00 m.

C.2. Wejście z tyłu budynku, patrząc od strony parkingu

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Dojście do budynku ma odpowiednią szerokość.
- ✓ Szerokość pochylni jest wystarczająca.
- ✓ Długość pojedynczego biegu pochylni nie przekracza 9 m.
- ✓ Krawężniki pochylni mają odpowiednią wysokość.
- ✓ Odstęp między poręczami pochylni jest zgodny z przepisami.
- ✓ Poręcze zainstalowane są na odpowiedniej wysokości.
- ✓ Początek i koniec biegu pochylni jest wyróżniony przy pomocy kontrastowego koloru oraz zmiany w fakturze.
- ✓ Szerokość użytkowa biegu schodów (pomiędzy poręczami lub innymi przeszkodami) jest odpowiednia.
- ✓ Szerokość stopni jest odpowiednia.
- ✓ Drzwi wejściowe mają odpowiednie wymiary.
- ✓ Drzwi wejściowe otwierają się automatycznie.

Rekomendacje:

- C.2.1. Oznaczenia budynku (tablica z nazwą sądu i godło) znajdują się przy starych drzwiach, które są wyłączone z użytku i znajdują się po drugiej stronie budynku. Przy głównych drzwiach wejściowych do sądu, które są w użyciu, nie ma oznaczeń. Należy je zamontować, pamiętając aby były umieszczone na odpowiedniej wysokości. Rekomendowana wysokość montażu oznaczeń: tak aby dolna krawędź tabliczki znajdowała się na wysokości 1,80-2,20 od podłoża.**

- C.2.2. Jeżeli w budynku znajduje się tylko część wydziałów sądu, należy uzupełnić oznaczenia (tablice z informacjami o wydziałach sądu znajdujących się w budynku) - rekomendowana wysokość montażu: tak aby dolna krawędź tabliczki znajdowała się na wysokości 1,80-2,20 od podłoża.
- C.2.3. Zaleca się montaż systemów fakturowych i / lub oznaczeń kolorystycznych, wyznaczających drogę do wejścia do budynku (tzw. system wayfinding).
- C.2.4. Nie zapewniono odpowiedniej przestrzeni manewrowej przed początkiem i za końcem pochylni – nie zostały więc spełnione wymagania prawa w tym zakresie (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71). Konieczne jest zapewnienie przestrzeni o wymiarach co najmniej 1,50 x 1,50 m.
- C.2.5. Schody nie zostały wyposażone w obustronne poręcze – zaleca się ich montaż.
- C.2.6. Szerokość biegu schodów przekracza 4,00 m, w związku z czym powinny one zostać wyposażone w dodatkową balustradę pośrednią (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 296). Konieczny jest jej montaż.
- C.2.7. Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia. W przypadku trzech stopni w biegu należy oznaczyć wszystkie.
- C.2.8. Szklane drzwi wejściowe nie zostały poprawnie oznaczone kontrastowo, przez co mogą być trudne do zauważenia a w konsekwencji – niebezpieczne dla osób z niepełnosprawnością wzroku lub mających problem z koncentracją. Rekomenduje się oznaczenie przeszkleń pasami skontrastowanymi w stosunku do tła, znajdującymi się na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca

się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m, przydatnego dla osób patrzących pod nogi. Minimalna szerokość pasów powinna wynosić 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole lub motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

C.3. Dostęp do informacji i bezpieczeństwo

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Wokandy (listy spraw wywieszone lub wyświetlone przy salach rozpraw) są czytelne zarówno z pozycji stojącej, jak i siedzącej.
- ✓ Informacje zamieszczone na wokandach są czytelne (czcionka bezszeryfowa wielkości co najmniej 3 mm, a w przypadku wokand elektronicznych także duży kontrast, brak refleksów świetlnych) zarówno dla osób patrzących z pozycji stojącej jak i siedzącej.
- ✓ Informacje zamieszczone na wokandach elektronicznych przewijają się w tempie nie szybszym niż 10 sekund na stronę.
- ✓ Miejsce umieszczenia informacji jest tak zorientowane, aby unikać odbicia światła dziennego jak i sztucznego.
- ✓ W budynku umożliwiono zdalny dostęp do tłumacza języka migowego przez wideokonferencję.
- ✓ Pracownicy instytucji umieją zainicjować usługę zdalnego tłumaczenia (np. odnaleźć i włączyć program na komputerze).
- ✓ Istnieje czytelna informacja wizualna o drogach ewakuacji w postaci piktogramów i strzałek kierunkowych.
- ✓ W budynku znajduje się dźwiękowy system powiadamiania alarmowego.
- ✓ Budynek wyposażono w urządzenia ewakuacyjne do transportu OzN, kobiet w ciąży, osób starszych (wózki, krzesła, maty, materace).

Rekomendacje:

- C.3.1. W budynku brak czytelnych oznaczeń pięter. Należy uzupełnić oznaczenia, pamiętając o odpowiednim skonstrastowaniu ich w stosunku do ściany i umieszczeniu w miejscu widocznym zarówno z klatki schodowej jak i z windy.**

- C.3.2. Informacje są nieczytelne dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Zaleca się stosowanie czcionki bezszeryfowej o wielkości co najmniej 3mm (małe litery), dodatkowo dużo kontrastu liter w stosunku do tła i materiałów nie powodujących odbijania światła.
- C.3.3. W budynku nie zastosowano piktogramów z podstawowymi funkcjami i wskazaniem drogi do najważniejszych pomieszczeń. Zaleca się umieszczenie w holach przynajmniej piktogramów kierujących do WC i Informacji, ale nie więcej niż 5 piktogramów na raz łącznie ze strzałką kierunkową.
- C.3.4. Tablice informacyjne i piktogramy nie są wystarczająco skontrastowane w stosunku do tła. Zaleca się wymianę tablic lub piktogramów, albo zmianę koloru ścian tak aby zachować kontrast o wartości co najmniej LRV=60.
- C.3.5. Tablice informacyjne zostały zamontowane w sposób stwarzający zagrożenie z uwagi na ich odstawanie od ściany. Rekomenduje się wymianę tablic na egzemplarze nie odstające od ściany na więcej niż 10 cm.
- C.3.6. W budynku nie ma sal rozpraw wyposażonych w pętle induktofoniczną - zaleca się wyposażenie chociaż jednej sali w takie urządzenie.
- C.3.7. W budynku brak oznaczeń dróg ewakuacyjnych w języku Braille'a - zaleca się ich uzupełnienie.
- C.3.8. W budynku brak świetlnego systemu powiadamiania alarmowego - zaleca się jego uzupełnienie.

C.4. Dostępność toalet

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Toaleta dla osób z niepełnosprawnościami została oznaczona za pomocą odpowiedniego piktogramu.
- ✓ Toaleta dla osób z niepełnosprawnościami jest łatwa do odnalezienia, nie ma konieczności zastosowania dodatkowych oznaczeń kierunkowych.
- ✓ Wszystkie podajniki (papier toaletowy, mydło, ręczniki, suszarka do rąk) i włączniki zamontowano na wysokości 0,80-1,10 m od powierzchni posadzki.
- ✓ Toaleta ma wystarczającą przestrzeń transferu (0,90 m wolnej przestrzeni przynajmniej z jednej strony miski ustępowej).
- ✓ Toaleta wyposażona jest w pochwyty po obu stronach toalety

Rekomendacje:

- C.4.1. W toalecie brak wystarczającej powierzchni manewrowej (co najmniej 1,50 x 1,50 m), co może utrudniać a nawet uniemożliwiać skorzystanie z niej użytkownikom wózków.
- C.4.2. Pochwyty przy misce ustępowej nie zostały zamontowane prawidłowo. Konieczny jest ich montaż na wysokości w przedziale 0,75-0,85 m powyżej poziomu posadzki.
- C.4.3. Konieczna jest wymiana umywalki na niskosyfonową / bezsyfonową, zapewniającą swobodny podjazd wózkiem.
- C.4.4. Konieczne jest wyposażenie umywalki w baterię automatyczną lub baterię zwykłą z przedłużonym uchwytem.
- C.4.5. Rekomenduje się zapewnienie baterii o przedłużonej wylewce – maksymalna odległość wylewki od krawędzi umywalki nie powinna przekraczać 0,30 m.

C.4.6. W toalecie brak instalacji alarmowej. Koniecznie należy wyposażyć ją w prawidłowo zaprojektowaną i wykonaną instalację alarmową. Przycisk lub linka wzywania pomocy powinna znajdować się na maksymalnej wysokości 0,40 m od poziomu posadzki. Linka / przycisk powinny aktywować alarm na zewnątrz toalety oraz w pomieszczeniu obsługi (jeśli takie znajduje się w budynku). Uruchamianie urządzeń alarmowych nie może wymagać siły przekraczającej 30 N. Urządzenie służące do wzywania pomocy powinno wyróżniać się kolorystycznie z tła oraz spośród innych urządzeń, znajdujących się w toalecie. Należy również zapewnić przycisk dezaktywujący alarm – znajdujący się na wysokości w przedziale 0,80-1,10 m powyżej podłogi.

C.5. Schody

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Szerokość biegu schodów jest odpowiednia (większa lub równa 1,2 m.).
- ✓ Schody w budynku można ominąć windą/platformą/podnośnikiem.

Rekomendacje:

- C.5.1. Stopnie schodów nie zostały oznaczone kontrastowo. Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia. W przypadku trzech stopi w biegu należy oznaczyć wszystkie.
- C.5.2. Schody nie zostały oznaczone za pomocą zmiennej faktury. należy ułożyć fakturę ostrzegawczą o szerokości nie mniejszej niż 40 cm i nie większej niż 60 cm, w odległości 50 cm przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w dół oraz przed krawędzią pierwszego stopnia schodów w górę.
- C.5.3. Schody nie zostały wyposażone w odpowiednie poręcze. Zalecane jest montowanie poręczy schodów na dwóch wysokościach: wymaganej dla danego typu budynku (1,10 m) oraz dodatkowej (0,75 m).

C.6. Windy

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Budynek wyposażony jest w windę.
- ✓ Odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu osobowego, a przeciwną ścianą lub inną przegrodą jest wystarczająca.
- ✓ Winda posiada zewnętrzny panel sterujący, wysokość zewnętrznego panelu sterującego na odpowiedniej wysokości.
- ✓ W kabinie windy powyżej panelu sterującego lub nad drzwiami windy umieszczony jest wyświetlacz pokazujący numer piętra, na którym znajduje się kabina windy.
- ✓ Drzwi windy otwierają się i zamykają automatycznie.
- ✓ Drzwi windy wyposażone są w system zatrzymujący ich zamykanie jeżeli jakiegokolwiek przedmiot lub osoba przeszkodzi w ich zamknięciu.
- ✓ Winda ma odpowiednie wymiary.
- ✓ W kabinie znajduje się przynajmniej jedna poręcz na wysokości 0,90 m.
- ✓ Drzwi windy mają szerokość co najmniej 0,9 m.

Rekomendacje:

- C.6.1. Zaleca się uzupełnienie sygnalizacji świetlnej przyjazdu (która winda przyjechała i w którą zmierza stronę).
- C.6.2. Zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej / głosowej przyjazdu (która winda przyjechała i w którą zmierza stronę).
- C.6.3. Zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej / głosowej, informującej o otwieraniu się drzwi.

- C.6.4. Wewnętrzny panel sterujący został zamontowany w złym miejscu. W miarę możliwości zaleca się jego przesunięcie w taki sposób, by znajdował się on w odległości nie mniejszej niż 0,50 m od naroża kabiny, na wysokości w przedziale 0,8 - 1,2 m od podłoża.
- C.6.5. Przyciski wewnętrznego panelu sterowania nie zostały wyposażone w oznaczenia wypukłe / brajlowskie – zaleca się ich uzupełnienie.
- C.6.6. Wewnętrzny panel sterujący nie jest wyposażony w informację głosową mówiącą, na którym piętrze winda się zatrzymała i w którą stronę zmierza - zaleca się uzupełnienie sygnalizacji dźwiękowej.
- C.6.7. Przycisk kondygnacji „zero” nie jest dodatkowo wyróżniony kolorystycznie i dotykowo. Zaleca się uzupełnienie oznaczeń.
- C.6.8. W kabinie nie zamontowano lustra. Zaleca się jego montaż - na ścianie naprzeciwko drzwi, od wysokości 0,40 m powyżej poziomu posadzki do poziomu ok. 2,00 m

C.7. Korytarze

Elementy wpływające na dostępność sądu zweryfikowane pozytywnie:

- ✓ Korytarze mają odpowiednią szerokość.
- ✓ W ramach jednej kondygnacji budynku brak zmian poziomów (także pojedynczych stopni) lub można je pokonać na wózku
- ✓ Meble (stoliki, krzesła, elementy wiszące itp.) nie utrudniają poruszania się po korytarzach i nie zawężają wymaganej szerokości korytarza.
- ✓ Drzwi wewnętrzne mają odpowiednie wymiary.
- ✓ Wszystkie progi są mniejsze niż 20 mm.
- ✓ Klamki można obsługiwać jedną ręką, nie wymagają mocnego ściskania i chwytania.
- ✓ Oświetlenie sztuczne pomieszczeń równomiernie oświetla całą ich powierzchnię.
- ✓ Wszystkie stanowiska obsługujące petentów są dostępne dla osób m.in. poruszających się na wózkach.

Rekomendacje:

- C.7.1.** Podłoga nie została wykonana z materiałów antypoślizgowych, zastosowane rozwiązania mogą powodować niebezpieczeństwo dla użytkowników. Zalecana jest wymiana materiału wykończeniowego posadzki.
- C.7.2.** Klamki drzwi wewnętrznych nie zostały wystarczająco skontrastowane w stosunku do barwy drzwi, przez co mogą być trudne do zauważenia dla osób z niepełnosprawnością wzroku i mających problemy z koncentracją. Zaleca się wymianę klamek na kontrastowe w stosunku do koloru drzwi.
- C.7.3.** Drzwi wewnętrzne nie zostały wystarczająco skontrastowane w stosunku do ściany, w której się znajdują, przez co mogą być trudne do odnalezienia, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością wzroku (słabowidzących). Wymagane jest zapewnienie

kontrastów kolorystycznych, pozwalających na wyodrębnienie ich z tła:
 obramowanie framugi kontrastowym pasem lub zmianę koloru skrzydła drzwiowego.

- C.7.4.** Szklane drzwi wewnętrzne nie zostały w żaden sposób oznaczone kontrastowo, co może powodować niebezpieczeństwo dla osób z niepełnosprawnością wzroku i mających problemy z koncentracją. Konieczne jest oznaczenie przeszkleń pasami kontrastowymi w stosunku do tła, znajdującymi się na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m, przydatnego dla osób patrzących pod nogi. Minimalna szerokość pasów wynosi 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole lub motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.
- C.7.5.** Pomieszczenia powinny być zaaranżowane w sposób bardziej przewidywalny, uporządkowany, z odpowiednio wydzielonymi kolorystycznie ciągami komunikacyjnymi.
- C.7.6.** Konieczne jest usunięcie nieprzymocowanych wycieraczek / dywanów, znajdujących się w budynku lub przymocowanie ich do podłoża. Nieprzymocowane wycieraczki i dywany mogą utrudniać poruszanie się użytkownikom wózków oraz stanowić niebezpieczeństwo dla osób mających problemy w poruszaniu się i używających pomocy ortopedycznych (lasek, kul, balkoników), powodując możliwość potknięcia się i upadku.